

Annus mirabilis?

VISSZHANG - LXIV. évfolyam, 33. szám, 2020. augusztus 14.

Érthető a világméretű járvány második hulláma közeledtével tovább erősödő, általános szorongás. Agg barátaimmal viszont mi már átéltük a fasizmus, a holokauszt, a bolsevizmus, a megszállások, a megtorlások, a háborúskodások, a menekültáradatok, a gazdasági válságok borzalmait, és a legreménytelenebbnek tűnő helyzetekben is felcsillant a remény, hogy az emberiség képes lehet önmaga megmentésére, a kapcsolatok (hosszabb-rövidebb ideig tartó) rendezésére. A koronavírus fertőző mutációja néhány hónap alatt az egész emberiséget fenyegető veszéllyé terebélyesedett, és egyelőre távolról sem tudhatjuk, mennyi idő alatt, milyen áldozatokkal sikerül leküzdeni a járványt, de a fenyegető katasztrófa súlyát enyhítheti a hasonló vészhelyzetek idején mégiscsak létrejött korszakos jelentőségű művek, haladó társadalmi változások példája. A XIV. században Európa lakosságának nagyjából a felét kiirtó pestis ihlette Boccacciót a társas karantén népszerűsítésére a novellát önálló irodalmi műfajjá nemesítő *Dekameron*jában.

A sátáni 666-os számot is magában foglaló 1666. év a londoni tűzvésszel súlyosbított újabb járványt zúdított az emberekre, de napjainkban is biztatást jelenthet Newton beszámolója a kényszerű karanténban töltött *annus mirabilis*éről, amikor a járvány miatt bezárt egyetem helyett otthonában fedezte fel a matematikai analízist, a gravitációt és a modern optika alapjait. A nagy járványok lényeges társadalmi változásokat is indítottak, a megfogyatkozott kiszolgáltatottak kedvezőbb jogokat és lehetőségeket harcolhattak ki maguknak, új lendületet vett az ipari fejlődés. Franciaországban mostanság egyre többen keresik Camus *Pestis*ét, aminek végső tanulsága szerint a borzalmak egyszer elmúlnak, és az élet megy tovább.

Kérdések: számíthatunk-e új zsenikre az otthon magányosságába szorult emberek közül? Milyen társadalmi változások várhatók a vész elmúltával? A reakciók egyelőre nagyon változatosak. Az információ korszerű vívmányait bitorolva se szeri, se száma a silány bővítő tukmáló gazdasági és politikai kóklereknek, a sanda szándékú fake news-gyártóknak. Örvendetes viszont a segítőkészség számos formájának felbukkanása. A kapu alatt kifüggesztett cédula, amely segítséget ajánl az idős és beteg lakótársaknak az élelmiszer és gyógyszer beszerzésében, a fizetési kötelezettségek teljesítését illetően esetenként tanúsított megértő türelem, a gyerekek és idősek önkéntes felügyeletének vállalása biztató jelei a bajban jelentkező emberi szolidaritásnak.

Az olasz városi utcák erkélyein felhangzó közös ének (*vincerà*), a lengyel hívők kezdeményezte jámbor imádság mozgalom, az önkéntes akciók gyarapodása biztatást jelenthet, hogy Gaia feltételezett bosszúja a pénz és a hatalom természetpusztító erői ellen (Bolsonaro és mások) nem okozhatja fajunk végzetét, sőt, akár a megértés és segítő együttműködés korszakát is hozhatja a világnak.